

Notatka nt. Orędzia o stanie Unii wygłoszonego przez Przewodniczącego Komisji Europejskiej w Strasburgu w dniu 13 września 2017 r.

Jean-Claude JUNCKER zauważył, że gdy wygłaszał orędzie w zeszłym roku Unia nie była w dobrym stanie, a Europejczycy mieli wybór: skupić się wokół pozytywnego programu europejskiego albo nie robić nic. Państwa członkowskie w Bratysławie i w Rzymie poparły ten program, który przez ostatni rok był realizowany i zaczął przynosić efekty w postaci wzrostu gospodarczego. Zaznaczył, że ta koniunktura nie będzie trwała wiecznie i trzeba ją wykorzystać, aby „chwycić wiatr w żagle”. Dlatego w ciągu 16 miesięcy pozostałych do wyborów Unia musi utrzymać obrany kierunek i kontynuować prace nad pięcioma priorytetami, do których zaliczył politykę handlową, polepszenie konkurencyjności przemysłu, walkę ze zmianami klimatycznymi, bezpieczeństwo cyfrowe i migracje. Ponadto musi nakreślić kierunek zmian Europy w perspektywie 2025 r.

Przyznał, że chociaż „Biała Księga w sprawie przyszłości Europy” przedstawiona w dniu 1 marca 2017 r. zawierała pięć scenariuszy, to jego wizja powstała po wielu dyskusjach od tego czasu jest „szóstym scenariuszem”. Unia jest w nim czymś więcej niż jednolity rynek i wspólna waluta, to przede wszystkim wartości. Wolność, równość i praworządność. W takiej Europie nie ma miejsca na zróżnicowane stawki dla wykonujących tę samą pracę pracowników, czy gorszą jakość tych samych produktów w poszczególnych państwach członkowskich.

Kluczowe propozycje zawarte w Orędziu w kwestii gospodarczej to przyjęcie euro przez wszystkie państwa członkowskie, przystąpienie wszystkich państw członkowskich do Unii bankowej oraz Europejskiego filaru praw socjalnych.

Mówiąc o kwestiach instytucjonalnych zaproponował połączenie stanowisk Przewodniczącego Komisji Europejskiej i Rady, powołanie europejskiego ministra gospodarki i finansów, które pełniłby komisarz ds. gospodarczych i finansowych, będąc jednocześnie wiceprzewodniczącym Komisji. Opowiedział się przeciwko osobnemu budżetowi dla strefy euro i tworzeniu parlamentu dla strefy euro. Jego zdaniem ważne decyzje dotyczące

jednolitego rynku powinny być w Radzie częściej podejmowane większością kwalifikowaną w procedurze „kładki”, szczególnie w odniesieniu do propozycji wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych, VAT, podatków dla przemysłu cyfrowego i podatku od transakcji finansowych.

Zapowiedział stworzenie Grupy Roboczej ds. Subsydiarności i Proporcjonalności, podlegającej wiceprzewodniczącemu Timmermansowi, która zadba, aby Komisja angażowała się jedynie w projekty, które przynoszą korzyści w skali europejskiej. Dodał, że Komisja deleguje coraz więcej spraw na rządy państw członkowskich i nie dąży do regulowania wszystkich aspektów życia.

W dziedzinie bezpieczeństwa i obrony wezwał do stworzenia europejskiej jednostki wywiadowczej zapewniającej udostępnianie wszystkim państwom członkowskim dostępnych informacji o terrorystach i zagranicznych bojownikach oraz powierzenia Prokuraturze Europejskiej ścigania transgranicznej przestępczości terrorystycznej. Zaproponował rozważenie zmiany sposobu podejmowania pewnych decyzji dot. polityki zagranicznej tak, aby zapadały one w drodze większości kwalifikowanej, argumentując to potrzebą zwiększenia skuteczności działań Unii. Do 2025 r. powinien zakończyć się proces tworzenia Europejskiej Unii Obronnej.

Wyraził poparcie dla ponadnarodowych list wyborczych do Parlamentu Europejskiego i nowych zasad finansowania partii politycznych i fundacji. Ponadto zapowiedział prace nad rozszerzeniem Unii o państwa Bałkanów Zachodnich, powołanie Europejskiego Urzędu ds. Pracy, stworzenie Instrumentu ułatwiającego wprowadzenie do euro. Zaapelował o przyjęcie Bułgarii i Rumunii do strefy Schengen. Wykluczył przystąpienie Turcji do UE w dającej się przewidzieć przyszłości.

Zaproponował, aby w dzień po wyjściu Wielkiej Brytanii, 30 marca 2019 r. zorganizowano nadzwyczajny szczyt Unii w Sibiu w Rumunii.

Ponadto Przewodniczący i pierwszy wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej przesłali Przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego i Przewodniczącemu Rady [list intencyjny zawierający inicjatywy ustawodawcze, które Komisja zamierza podjąć do końca 2018 r.](#)

Manfred WEBBER, przewodniczący Grupy Europejskiej Partii Ludowej, poparł pogłębienie Unii gospodarczej i walutowej, przypominając jednocześnie o obawach obywateli odnośnie globalizacji i nielegalnej imigracji. Podkreślił, że Unia nie może dalej przyjmować nielegalnych migrantów, skoro w tym samym czasie nie jest w stanie zapewnić miejsc pracy swoim własnym młodym obywatelom. Dodał, że nie chodzi jednak o budowanie murów wokół Europy, lecz o zachowanie europejskiego stylu życia. Opowiedział się za zawieszeniem negocjacji akcesyjnych z Turcją. W kontekście największych od upadku Związku Radzieckiego rosyjskich manewrów wojskowych u granic państw bałtyckich poparł plany budowy Europejskiej unii obronnej. Opowiedział się za przerwaniem budowy Nord Stream 2, który jest niekorzystny dla Unii z uwagi na negatywny wpływ na dywersyfikację dostaw. Opowiedział się przeciw listom ponadnarodowym do Parlamentu Europejskiego.

Gianni PITELLA, przewodniczący Grupy Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów w Parlamencie Europejskim, zwrócił uwagę, że Unia jest na rozdrożu i musi podjąć zdecydowane działania w wymiarze społecznym. Zaproponował, aby państwa członkowskie zmusiły wielkie koncerny ponadnarodowe do uczciwego płacenia podatków, które mogłyby zasilić środki własne UE, a w konsekwencji budżet UE. Poparł pomysł stworzenia stanowiska ministra finansów rozlicznego przez Parlament Europejski, pod warunkiem, że nie byłby on „żandarmem”, lecz walczył o wzrost gospodarczy i miejsca pracy. Opowiedział się za reformą zasad głosowania w Radzie i uznał wymóg jednomyślności za „wirus”. Opowiedział się za walką z wykorzystywaniem ludzi młodych na rynku pracy i zaapelował o dalszą pracę nad „gwarancją dla młodzieży”. Odnośnie migracji zaapelował, aby Komisja otworzyła legalne kanały migracji do Europy, bo samo zablokowanie nielegalnej imigracji nie rozwiąże problemu. Zaznaczył, że socjaliści nie poprą reformy rozporządzenia dublińskiego, jeśli nie zniknie zapis, że za udzielenie azylu jest odpowiedzialne pierwsze państwo, w którym wniosek został złożony.

Ryszard LEGUTKO, wiceprzewodniczący Grupy Europejskich Konserwatystów i Reformatorów, nie krył zdziwienia, że Juncker nie wypowiedział się nt. wniosków wpływających z Brexitu. Dodał, że można było nawet odnieść wrażenie, że wyjście Wielkiej Brytanii z Unii to sukces, podczas gdy jest to wielka porażka. Krytycznie ocenił poziom debaty, dodając, że wcale jej nie oczekiwano, a tych, którzy mają inny punkt widzenia

określano „ekstremistami” i „wirusem”. Zwrócił uwagę, że wiele instytucji UE nałogowo stosuje podwójne standardy, bo są instytucje i partie, którym wszystko wolno i ci słabsi, którym wolno bardzo mało. Zaapelował o „remont Komisji Europejskiej”, zanim zacznie ona budować inne europejskie super-instytucje.

Syed KAMALL, współprzewodniczący Grupy Europejskich Konserwatystów i Reformatorów, poparł nowe umowy handlowe podpisywane przez Unię, ale dodał, że Unia nie ochroni swoich obywateli przed globalizacją uciekając się do protekcjonizmu. Zaznaczył, że aby pobudzić gospodarkę potrzebne są nowe inicjatywy gospodarcze, a nie tworzenie nowych strategii podobnych do planów pięcioletnich w Związku Radzieckim. Zaapelował o jedność w stosunkach z Rosją i „innymi nieprzyjemnymi reżimami”. Zwrócił uwagę, że zarządzający Unią nie powinni postrzegać krytyki, jako ataku na Unię i dodał, że wiele państw członkowskich wolałoby Europę, która dopełnia rządy narodowe i lokalne, a nie chce je zastępować. Zniesienie weta państw narodowych w dziedzinie polityki zagranicznej i kwestii podatkowych byłoby drogą do budowania europejskiego superpaństwa. Podsumował, że sukcesem byłoby wdrożenie hasła „mniej Europy”.

Guy VERHOFSTADT, przewodniczący Grupy Porozumienia Liberałów i Demokratów na rzecz Europy, poparł główne założenia wystąpienia i wyraził zadowolenie, że fala populizmu w Austrii, Holandii i Francji została zahamowana. Jego zdaniem obywatele UE nie chcą jej zniszczenia, tylko odnowy. Jego zdaniem UE musi się skupić na zarządzaniu strefą euro, budowie nowego systemu azylowego, unii obronnej i zbudowaniu europejskiego FBI do walki z terrorystami. Poparł pomysł stworzenia list ponadnarodowych do Parlamentu Europejskiego.

Patrick LE HAYRIC, wiceprzewodniczący Konfederacyjnej Grupy Zjednoczonej Lewicy Europejskiej / Nordycka Zielona Lewica, stwierdził, że nadszedł czas zbudowania Unii, która pozbędzie się „umów śmieciowych”, wykorzeni biedę i zapewni bezpieczeństwo społeczne w postaci zatrudnienia i godnych emerytur. Poparł plany dot. dyrektywy o pracownikach delegowanych i socjalnego wymiaru Europy.

Philippe LAMBERTS, wiceprzewodniczący Grupy Zielonych/Wolne Przymierze Europejskie, zaapelował o zmniejszenie nierówności społecznych, zmniejszenie wpływu przemysłu na

środowisko oraz zmianę polityki handlowej UE. Zwrócił uwagę, że obywatel UE nie zawsze odczuwają zyski z integracji, a Komisja często działa na rzecz wielkiego biznesu.

Nigel FARAGE, przewodniczący Grupy Europa Wolności i Demokracji Bezpośredniej, powiedział, że Juncker „niczego się z Brexitu nie nauczył”, a Unia nie wyciągnęła z niego żadnej refleksji. Oceniał, że gdyby przed referendum Unia poszła na kompromis z premierem D. Cameronem, jego wynik byłby inny. Podkreślił, że działania zapowiedziane w orędziu to dalsza integracja bez zgody obywateli UE, którzy jeszcze bardziej będą się alienować wobec instytucji europejskich. Zwrócił uwagę, że postępowanie UE wobec Polski i Węgier może tym państwom przypominać epokę sowiecką.

Harald VILIMSKY, z Europy Narodów i Wolności, opowiedział się przeciw rozszerzeniu strefy euro i wpuszczaniu do Europy milionów imigrantów oraz za oddaniem więcej kompetencji państwom narodowym.

Janusz LEWANDOWSKI, z Europejskiej Partii Ludowej, zwrócił uwagę, że w rok po Brexicie Europa może być optymistyczna co do swojej przyszłości. Wyraził nadzieję, że Polska, której obywatele w przeważającej większości popierają Unię, będzie w pełni uczestniczyć w szukaniu i tworzeniu nowej europejskiej jedności.

Oprac. W. Kuźma, Bruksela 13 września 2017 r.

Niezależne sądownictwo: KE wszczęła dziś drugi etap postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Polsce

Strasburg, 12 września 2017 r.

Komisja Europejska podjęła dziś decyzję o przesłaniu Polsce uzasadnionej opinii w odniesieniu do ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Komisja przeprowadziła dogłębną analizę odpowiedzi udzielonej przez władze polskie na [wezwanie do usunięcia uchybienia przesłane w lipcu 2017 r.](#) w odniesieniu do wspomnianej ustawy.

Komisja nadal stoi na stanowisku, że wspomniana ustawa jest niezgodna z prawem Unii z uwagi na wprowadzenie odmiennego wieku emerytalnego dla kobiet (60 lat) i mężczyzn (65 lat) sprawujących urząd sędziowski, co stanowi dyskryminację ze względu na płeć. Jest to sprzeczne z art. 157 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i dyrektywą 2006/54 w sprawie równości płci w dziedzinie zatrudnienia.

Komisja ma również zastrzeżenia prawne, w myśl których uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do uznaniowego przedłużania kadencji sędziów, którzy osiągnęli wiek emerytalny, jak również do uznaniowego odwoływania i powoływania prezesów sądów podważa niezależność polskich sądów, co jest niezgodne z art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) w związku z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Nowe przepisy pozwalają Ministrowi Sprawiedliwości wywierać wpływ na poszczególnych sędziów, ponieważ przewidują mało precyzyjne kryteria dotyczące przedłużania mandatu sędziowskiego i nie wskazują terminu, w jakim należy podjąć decyzję w sprawie takiego przedłużenia. W konsekwencji podważają zasadę nieusuwalności sędziów. Uznaniowe uprawnienia Ministra Sprawiedliwości do powoływania i odwoływania prezesów sądów pozwalają mu ponadto wywierać na nich wpływ, gdy rozstrzygają w sprawach dotyczących stosowania prawa UE.

W związku z powyższym Komisja przeszła do kolejnego etapu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Władze polskie mają teraz miesiąc na wprowadzenie środków wymaganych do zastosowania się do przesłanej uzasadnionej opinii. W przypadku gdy nie podejmą odpowiednich działań, Komisja może skierować sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Kontekst

W dniu 26 lipca 2017 r. kolegium komisarzy podjęło decyzję o wszczęciu przedmiotowego postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego niezwłocznie po wejściu w życie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, która została już wówczas przyjęta przez Parlament RP i oczekiwała na publikację w Dzienniku Ustaw. Po wejściu w życie ustawy w dniu 28 lipca Komisja Europejska wystosowała wezwanie do usunięcia uchybienia, w którym jasno przedstawiła swoje zastrzeżenia natury prawnej. Władze polskie odpowiedziały na to wezwanie w dniu 31 sierpnia 2017 r.

Postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego nie ma wpływu na prowadzony z Polską dialog na temat praworządności, zainicjowany przez Komisję w styczniu 2016 r. W dniu 26 lipca 2017 r. Komisja wydała uzupełniające (trzecie) zalecenie w sprawie praworządności, które dotyczyło m.in. przedmiotowej ustawy. W dniu 25 września pierwszy wiceprzewodniczący Frans Timmermans poinformuje, w imieniu Komisji, Radę do Spraw Ogólnych na temat aktualnego stanu dialogu w sprawie praworządności. Praworządność jest jedną ze wspólnych wartości, na których opiera się Unia Europejska. Jest ona zapisana w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej. Komisja Europejska, wraz z Parlamentem Europejskim i Radą, odpowiada, zgodnie z Traktatami, za gwarantowanie przestrzegania praworządności jako podstawowej wartości Unii i zapewnienie poszanowania prawa, wartości i zasad UE.

Więcej informacji

[Komunikat prasowy dotyczący wezwania do usunięcia uchybienia](#)

[Komunikat prasowy dotyczący trzeciego zalecenia w sprawie praworządności](#)

Dalsze informacje temat ogólnej procedury dotyczącej uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego: zob. [MEMO/12/12](#).

IP/17/3186

Kontakty z mediami:

[Mina ANDREEVA](#) (+32 2 299 13 82)

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)